

GEMEENTE ENSCHEDE

SAMEN VIEREN,

SAMEN GROEIEN

EVENEMENTENBELEID ENSCHEDE

28 september 2023

ENSCHEDE

VOORWOORD

Als grootstedelijk hart van Oost-Nederland, is Enschede een evenementenstad bij uitstek. Of het nou gaat om sport, theater, kunst, muziek, technologie of wetenschap. Enschede kent een lange traditie van evenementen die ons als stad verbinden. Hier bieden we talent een podium en geven we ruimte aan vermaak. Dat maakt ons het bruisende middelpunt van het Oosten.

Een gevarieerd evenementenaanbod biedt ruimte aan ontmoeting en ontspanning en zet Enschede op de kaart. Enschede is altijd in ontwikkeling. En dus is ons evenementenbeleid dat ook. Dat betekent dat we soms scherpe keuzes moeten maken. Want kiezen voor alles is als kiezen voor niks. Met oog voor het bestaande fundament geven we ruim baan aan de toekomst. We nodigen je uit om er samen met ons alles uit te halen en te genieten van elk moment. Pak de ruimte. De mogelijkheden zijn hier onbegrensd.

Voor u ligt een beleidsstuk, met drie heldere uitgangspunten waaruit een plan van aanpak voortkomt om de Enschedese evenementen door te ontwikkelen en bij te laten dragen aan de ambities van onze mooie stad. Want als er iets is waar evenementen zich geweldig voor lenen, dan is het wel in het waarmaken van een voorbeeldfunctie. Terwijl bezoekers genieten van een divers aanbod, worden ze ondertussen steeds een stukje meer bewust gemaakt om van deze wereld een mooiere plek te maken. En om dit te kunnen doen, hebben we iedereen nodig. Laten we samen het leven vieren én daarbij de zaadjes planten die Enschede tot een prachtige bloeiende gemeente maken, waar iedereen zich thuis voelt en waar het leven goed is.

Figuur 1 - Vier de zomer theaterweekend 2022. Fotograaf: Emiel Muijderman

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 2

INLEIDING 4

Uitgangspunten 5

HOOFDSTUK 1 - AMBITIEUZE KEUZES 7

Strategische Evenementenkalender 7

Monitoring 8

Codes 9

HOOFDSTUK 2 - GROEIEN BINNEN GRENZEN 10

Locatieprofielen 10

Evenementenloket 11

Kennisdeling 12

Leges 12

Vermakelijkhedenretributie 13

Toezicht en handhaving 13

HOOFDSTUK 3 - KENMERKEND ENSCHEDE 14

Financieel kader 14

Beeldbepalende evenementen 17

Thematische programma's 18

TIC-Talent 18

Een Bruisende Binnenstad 19

Sport en vitaliteit 19

Studentenevenementen en kleine evenementen 19

Rijks- en Provinciaal gesubsidieerde evenementen 20

Inkoopevenementen 21

Feestdagen en herdenkingen 21

INLEIDING

Enschede is een evenementenstad bij uitstek. Jaarlijks vinden binnen de gemeentegrenzen honderden evenementen plaats: van grote meerdaagse festivals tot kleine buurt- of straatfeesten. Het Enschedese evenementenaanbod onderscheidt zich door haar grote diversiteit en veelzijdigheid. Evenementen staan in het teken van muziek, sport, theater of beeldende kunst, technologie en wetenschap, of verrassende combinaties daarvan. Sommige evenementen vinden al decennialang plaats en zijn belangrijke tradities geworden, maar tegelijkertijd wordt de stad nog met grote regelmaat verrast door nieuwe initiatieven. Enschedese evenementen zijn niet alleen belangrijk voor de inwoners van onze stad, maar vervullen tegelijkertijd een belangrijke functie voor heel de regio.

Evenementen zijn van enorme waarde voor iedere stad. Een gevarieerd evenementenaanbod geeft ruimte voor ontspanning, ontmoeting en maakt Enschede een fijne stad om in te wonen, werken of studeren. Ook bezitten evenementen een belangrijke aantrekkingskracht op bezoekers en toeristen en maken zij een grote economische impact.

De gemeente Enschede kent een aantal belangrijke taken die betrekking hebben op het levendige en dynamische evenementenaanbod van de stad. Niet alleen verleent de gemeente vergunningen en ziet zij toe op veiligheid, maar ook verleent zij jaarlijks subsidie aan omstreeks dertig evenementenorganisatoren die hen in staat stelt om hun plannen uit te voeren. Op deze manier geeft de gemeente sturing aan het Enschedese evenementenaanbod, ter bevordering van een groot aantal belangrijke doelen die de gemeente als ambitie heeft.

Om voor de komende jaren richting te geven aan het Enschedese evenementenaanbod, is dit nieuwe evenementenbeleid opgesteld. Met dit nieuwe beleid wordt aan het Enschedese evenementenaanbod een belangrijke impuls gegeven. Daarbij wordt aangesloten op de grote veranderingen die onze stad, en het evenementenlandschap het afgelopen decennium zijn ondergaan en gaat bijzondere aandacht uit naar de uitdagingen die evenementenorganisatoren in de komende jaren in het verschiet liggen. Dit evenementenbeleid beslaat niet alleen de tientallen evenementen die jaarlijks door de gemeente Enschede worden gesubsidieerd, maar eveneens de commerciële festivals, buurt- en dorpsfeesten en alle overige evenementen die binnen de gemeentegrenzen worden georganiseerd.

De financiële lasten die voor organisatoren gepaard gaan met de organisatie en programmering van een evenement en die nodig zijn om de kwaliteit, duurzaamheid en veiligheid van evenementen te bestendigen, zijn sinds de coronacrisis bovendien fors gestegen. Door met nieuw evenementenbeleid een noodzakelijke impuls te geven aan het Enschedese evenementenlandschap investeert de gemeente extra in de instandhouding en bevordering van haar kwaliteit. Zodoende kunnen onze Enschedese evenementen een belangrijke rol blijven spelen in de positionering van Enschede als aantrekkelijke, sociale, duurzame en innovatieve stad, waar voor iedere inwoner en bezoeker iets te beleven valt.

Met deze nieuwe beleidsnota die voor u ligt, wordt het voormalige evenementenbeleid (vastgesteld in 2014) herzien. De visie en doelen zoals geformuleerd in de evenementennota bepalen voor de komende 10 jaar het evenementenbeleid van de gemeente Enschede. Als belangrijkste doestelling geldt dat:

“Evenementen dragen bij aan de aantrekkelijkheid van Enschede. Zij vergroten het welzijn van haar inwoners in de brede zin en bevorderen de belevingswaarde en leefbaarheid van de stad.”

Concreet betekent dit dat het Enschedese evenementenbeleid binnen 5 jaar tijd bijdraagt aan het gegeven dat:

- **Enschede een aantrekkelijke stad is;** met een identiteit die in de rest van Nederland duidelijk herkenbaar is.
- **Enschede een inclusieve stad is;** waar iedereen welkom is en waar in het evenementenaanbod voor iedereen iets valt te beleven.
- **Enschede groen en duurzaam is;** met aantrekkelijke, veilige evenementenlocaties en evenementen die bijdragen aan gemeentelijke duurzaamheidsopgaven.
- **Enschede een open gemeente is;** waar evenementen de kans krijgen om zich verder te ontwikkelen en handreikingen ontvangen om ideeën tot bloei te laten komen.

UITGANGSPUNTEN

Op 15 mei 2023 heeft de gemeenteraad van Enschede de *Nota van Uitgangspunten* voor een nieuw evenementenbeleid vastgesteld, waarin in hoofdlijnen de belangrijkste ambities en doelstellingen worden uiteengezet voor een nieuwe evenementenvisie. Deze hoofdlijnen zijn gebaseerd op een uitgebreid onderzoek, dat sinds 2019 aan de hand van participatiesessies, evaluatie- en benchmarkstudies is uitgevoerd.

Om de doelstellingen van de nieuwe evenementenvisie te bereiken, wordt in de beleidsnota uitgegaan van 15 uitgangspunten, die verdeeld zijn over 4 onderwerpen. Deze onderwerpen vormen de leidraad voor de hoofdstukindeling van de Evenementennota, met uitzondering van *Samen maakt Sterk*. De elementen die onder dit uitgangspunt vallen zijn nauw verweven met de andere 3 uitgangspunten en om die reden ondergebracht bij de overige 3 hoofdstukken.

De 4 uitgangspunten zijn:

Ambitieuze keuzes

- Beeldbepalende evenementen worden getoetst op basis van hun maatschappelijke en economische impact;
- Monitoring wordt toegepast als sturingsinstrument;
- Evenementen dragen bij aan diversiteit, duurzaamheid en inclusie. Daarbij is het principe: ‘pas toe en leg uit’;
- Bij het prioriteren van evenementen wordt gebruik gemaakt van plaatsing op een evenementenkalender.

Groeien binnen grenzen

- Overheidsinstrumenten worden ingezet op basis van het principe van ruimte op regels en sturen op inhoud;
- In het vergunningen-, toezicht- en handhavingsproces wordt het principe van de menselijke maat toegepast, met oog voor preventie, voorlichting en gebruiksvriendelijkheid;
- We centreren informatievoorziening van evenementen.

Kenmerkend Enschede

- We investeren in een beperkt aantal beeldbepalende evenementen;
- De gemeente co-financiert evenementen die door andere overheden (Provincie en Rijk) meerjarig worden gefinancierd;
- Middels meerjarige investeringen bieden we evenementen de mogelijkheid om door te groeien;
- Evenementen dienen als podium voor lokaal talent;
- Inkoopevenementen dragen bij aan de doelen van het Enschedese evenementenbeleid.

Samen maakt Sterk

- Evenementenorganisatoren die door de gemeente gesubsidieerd worden werken rondom hetzelfde thema samen in een programma;
- Grote evenementen hebben een rol in de ondersteuning van kleinere evenementen.

Figuur 2 - Enschede Lights Up. Foto: Emiel Muijderman

HOOFDSTUK 1 - AMBITIEUZE KEUZES

Het Enschedese evenementenlandschap is in het afgelopen decennium sterk veranderd. Het aantal evenementen neemt toe, terwijl kosten van organisatie en programmering toenemen. Het groeiend aantal evenementen heeft een positieve invloed op de diversiteit van het aanbod en het bereik van uiteenlopende doelgroepen, maar gaat tegelijkertijd gepaard met complexe vraagstukken die vragen om strategische en beleidsmatige keuzes vanuit de overheid.

Het groeiende beslag op beschikbare financiële middelen, faciliteiten en ruimte betekent dat de gemeente Enschede prioriteiten gaat stellen met betrekking tot het ondersteunen en faciliteren van evenementen. De gemeente gaat dit doen door evenementen te monitoren en te toetsen op basis van criteria die aansluiten bij de belangrijkste doelen die de gemeente met haar evenementenbeleid voor ogen heeft. Naast doelen als imagooversterking en nationale zichtbaarheid, spelen ook ambities op het gebied van toegankelijkheid, inclusie, gezondheid, vitaliteit en duurzaamheid binnen die kaders een belangrijke rol.

STRATEGISCHE EVENEMENTENKALENDER

De gemeente Enschede voert met haar nieuwe evenementenbeleid een juridisch bindende evenementenkalender in. Deze strategische evenementenkalender bepaalt welke evenementen waar en wanneer plaatsvinden. Hierdoor wordt spreiding van evenementen bevorderd en clustering van evenementen op eenzelfde datum voorkomen in gevallen van veiligheidsrisico's of wanneer clustering het doel van deze evenementen niet ten goede komt. Bij samenlopende aanvragen kan de gemeente middels de evenementenkalender prioriteiten aangeven.

De evenementenkalender wordt door het evenementenloket samengesteld op basis van toetsingscriteria, die gedurende de uitvoering van het nieuwe evenementenbeleid aan de Enschedese gemeenteraad zullen worden voorgelegd ter vaststelling. Tegelijkertijd wordt door het evenementenloket een schattig gemaakt van de impact van ieder evenement. De toetsingscriteria en impactsverwachting bepalen gezamenlijk de mate waarin een evenement aansluit bij het evenementenbeleid. Op basis van deze gegevens wordt bepaald welk evenement voorrang krijgt bij plaatsing op de kalender voor een specifieke locatie of gewenste datum. Na een eerste advies van het evenementenloket, wordt de samengestelde evenementenkalender voorgelegd aan ambtenaren van team Cultuur, Evenementen en Citymarketing en Omgeving en Recht van de gemeente Enschede. Het gezamenlijke advies wordt vervolgens voorgelegd aan het College van Burgemeester en Wethouders, voor een definitief besluit.

Door te investeren in een evenementenkalender kan de gemeente sturen op typen en aantallen evenementen. Door goed af te stemmen met interne en externe partners wordt gezocht naar een gezonde spreiding op basis van beschikbaarheid en diversiteit. Een belangrijke afweging daarbij is de capaciteit van hulpdiensten en ondersteunende partners, zodat piekmoment en knelpunten vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd. Een plaats op de evenementenkalender geeft geen recht op een vergunning of doorgang van het evenement. Een plaats op de evenementenkalender geldt als extra voorwaarde voor het aanvragen van een vergunning.

MONITORING

De gemeente Enschede gaat de impact van beeldbepalende evenementen toetsen, om op basis van transparante en objectieve criteria beslissingen te nemen over de toekenningen van subsidies en de plaatsing van evenementen op de evenementenkalender. Door evenementen op basis van de resultaten van monitoring te evalueren wordt gekeken naar de hoedanigheid waarin geschatte waarden zijn gerealiseerd en waar ruimte is voor ontwikkeling, professionalisering en rendementsverhoging.

Met monitoring worden afhankelijk van het type evenement verschillende zaken in kaart gebracht:

- Maatschappelijke impact;
- Economische impact;
- Bezoekersaantallen;
- Bezoekersprofielen.

Bij monitoring kunnen minimumvoorwaarden worden gemeten (in hoeverre wordt het welzijn van inwoners wel of niet aangetast), wenselijke succesfactoren worden gemeten (in hoeverre wordt het welzijn van inwoners bevorderd). Aan evenementenorganisatoren wordt op voorhand gevraagd om de lokale impact van de georganiseerde activiteiten in te schatten. Deze worden vervolgens vergeleken met resultaten op basis van evenementbezoekers en evaluatieonderzoek.

Voor monitoring wordt de Return of Investment (ROI) methodologie toegepast en een beroep gedaan op het evenementenloket. De informatie die voor monitoring noodzakelijk is worden door de gemeente en de evenementenorganisator aangeleverd.

Figuur 3 - Koningsnacht Enschede. Foto: Rob Baas.

CODES

Het coalitieakkoord 'Samen trots op Enschede' voor 2022-2026 stelt niet alleen dat, om een 'bruisende stad' te zijn, alleen moet worden geïnvesteerd in een 'veelzijdig cultuur- en evenementen aanbod', maar eveneens dat Enschede een inclusieve en duurzame stad is en blijft.¹

Inclusie en toegankelijkheid

De gemeente Enschede moedigt evenementenorganisatoren aan om zich bij de organisatie van hun evenement te verhouden tot de *Routekaart Toegankelijke Festivals*, opgesteld door de Coalitie voor Inclusie.² Deze herziene routekaart uit 2021 maakt inzichtelijk wat er nodig is om een evenement toegankelijk en inclusief te maken. Organisatoren worden bij hun aanvraag voor een positie op de evenementenkalender gevraagd om uit te leggen hoe zij deze routekaart toepassen bij de inrichting van het evenement. Om organisatoren te informeren en te assisteren bij hun aanvraag wordt het evenementenloket uitgerust met kennis en expertise die hiervoor vereist is. Daarnaast worden meerjarig gesubsidieerde evenementen én de grotere niet gesubsidieerde publieksevenementen gezamenlijk gevraagd hoe zij hierin willen ontwikkelen.

Duurzaamheid

Om duurzaamheidsambities te waarborgen zetten we met organisatoren gezamenlijke stappen. Evenementen kunnen niet alleen duurzaam zijn, maar bezoekers tegelijkertijd op positieve manier kennis laten maken met duurzaamheid. Als innovatieve, creatieve stad kan Enschede een belangrijke bijdrage leveren aan duurzame oplossingen voor evenementen.

Alle evenementen die in Enschede een meerjarige subsidie ontvangen worden gevraagd hoe zij zich in de toekomst willen ontwikkelen op het gebied van duurzaamheid. Door middel van inspiratiesessies en het vormen van een werkgroep, worden organisatoren uitgedaagd om gezamenlijk doelen te stellen voor de komende 4 jaar. Onderwerpen die daarbij aan bod komen zijn bijvoorbeeld afvalverwerking, watergebruik, materiaalgebruik, mobiliteit, energieconsumptie, communicatie en voedsel. Ook evenementenorganisatoren die geen gemeentelijke subsidie ontvangen worden uitgenodigd om hierbij aan te sluiten. Zo wordt in gezamenlijkheid gewerkt aan duurzame oplossingen en kan kennis, ervaring, organisatiekracht en inkoopkracht gebundeld en gedeeld worden.

Vitaliteit

Ook op het gebied van vitaliteit worden alle evenementen die in Enschede een meerjarige subsidie ontvangen gevraagd hoe zij zich in de toekomst willen ontwikkelen. Inspiratiesessies die rondom het thema van vitaliteit georganiseerd worden behandelen onderwerpen als bijvoorbeeld gezonde voeding, inclusie en toegankelijkheid, het voorkomen van gehoorschade, alcohol- en drugsgebruik, watergebruik, materiaalgebruik, mobiliteit, energieconsumptie, communicatie, en voedsel. Ook bij deze sessies worden zowel subsidieontvangers als andere geïnteresseerde evenementenorganisatoren uitgenodigd.

¹ Coalitieakkoord 2022-2026 | Gemeente Enschede

² Routekaart | Coalitie voor Inclusie

HOOFDSTUK 2 – GROEIEN BINNEN GRENZEN

Het aantal evenementen in Enschede is de afgelopen jaren exponentieel gestegen. Niet alleen komen er in Enschede steeds meer evenementen bij, ook nemen zij in schaal toe. Deze ontwikkeling heeft niet alleen consequenties op de beschikbaarheid van fysieke ruimte, het gebruik van de openbare ruimte en het reserveren van momenten in het jaar, maar doet ook een beroep op de capaciteit van hulpdiensten, zoals politie en andere hulpdiensten, en heeft effect op de natuurlijke omgeving en het leefklimaat van omwonenden van evenementenlocaties. Om de druk op de openbare ruimte in Enschede in goede banen te leiden investeert de gemeente in instrumenten die hierin uitkomst bieden, in de vorm van locatieprofielen, een evenementenloket en een strategische evenementenkalender.

LOCATIEPROFIELEN

De gemeente Enschede stelt locatieprofielen op voor de verschillende Enschedese evenementenlocaties die zijn opgenomen in het toetsingskader evenementenvergunningen (zie tabel 1). Locatieprofielen zijn gedetailleerde beschrijvingen van de aangewezen locaties waar evenementen kunnen plaatsvinden. Deze profielen bevatten relevante informatie die organisatoren helpt om de geschiktheid van de locatie voor het beoogde evenement te beoordelen en de logistieke planning makkelijker te maken. De profielen hebben daarnaast als doel om te informeren over wat voor het laten plaatsvinden van evenementen allemaal mogelijk is op deze locaties, wat de regels zijn en waarop gelet moet worden. De profielen omvatten de fysieke kenmerken van een locatie, bereikbaarheid, aanwezige voorzieningen, capaciteit, geluid- en omgevingsfactoren en de relevante regelgeving. Door middel van een kaart met legenda, gevolgd door verdere tekstuele uitwerking, worden de locatieprofielen beschikbaar gesteld. Deze locatieprofielen worden regelmatig opnieuw bekeken en geactualiseerd. Ook worden ze in lijn gebracht met toekomstige gebiedsprofielen.

STADSCENTRUM	BUITEN STADSCENTRUM	BUITENGEBIED
Oude Markt	Volkspark	Militaryterrein Boekelo
Van Heekplein	Van Heekpark	Rutbeek
Ei van Ko	Roombeek; Lasonderbleek; Lonnekerbleeklaan; Stroinksbleek	Evenementenlocatie Vliegveld Twenthe
Kruispunt de Graaf	Parkeerplaats grenzend aan de Grolsch Veste	
Stationsplein	Universiteit Twente	
Willem Wilminckplein	Go Planet Expo Hall	
Plein Zuidmolen (Van Loenshof)	Twentehallen	
	Boekelo	
	Glanerbrug	
	Lonneker	

Tabel 1: Evenementenlocaties in Enschede

De locatieprofielen zijn bedoeld om het evenementenorganisatoren makkelijker te maken een evenement te organiseren en zijn vormgegeven op basis van input vanuit het veld. De locatieprofielen brengen geen nieuwe regels met zich mee, maar kent als belangrijkste doelstelling informatievoorziening ten gunste van de evenementenorganisator. Niet alle locaties in de stad worden uitgewerkt middels locatieprofielen. Bij aanwijzingen van nieuwe evenementenlocaties dient een apart projectplan te worden opgesteld.

EVENEMENTENLOKET

De gemeente Enschede richt met haar nieuwe evenementenbeleid in de stad een extern evenementenloket op. Dit evenementenloket wordt buiten de gemeentelijke organisatie ingericht op een goed toegankelijke locatie in de stad en zal in bedrijf worden gesteld wanneer de nieuwe evenementen-subsidiesystematiek in 2025 wordt opengesteld.

Het externe evenementenloket fungeert als frontoffice voor organisatoren: een servicepunt waar vragen over het organiseren van evenementen gesteld kunnen worden en waar ondersteuning kan worden gevraagd. Het evenementenloket is vormgegeven vanuit een één-loket-gedachte, met als belangrijkste doelstelling het scheppen van 1 centraal aanspreekpunt voor iedereen die evenementen organiseert of wil organiseren. Bij het evenementenloket ontvangen organisatoren advies over de subsidie- en vergunningsprocessen, worden evenementen aangemeld voor de strategische evenementenkalender en kan informatie over evenementenlocaties of regelgeving worden opgehaald.

Figuur 4 -Symphonic Broadway. Fotograaf: Emiel Muijderman.

Het evenementenloket doet dienst als kennisplatform en vraagbaak, dat tevens hulp verschaft bij doorverwijzingen in het kader van uiteenlopende facilitaire en logistieke zaken. Het evenementenloket herbergt kennis en expertise op het gebied van evenementen, die subsidie- en vergunningsaanvragen optilt naar een hoger niveau en evenementenorganisatoren helpt hun evenement verder te ontwikkelen.

Het evenementenloket wordt extern ondergebracht, zodat evenementenorganisatoren geholpen en vertegenwoordigd worden door een partij die onafhankelijk van de gemeente kan opereren. Naast het verschaffen van kennis, expertise en ondersteuning treedt het evenementloket op als verbinder tussen organisatoren onderling, maar ook met andere partners zoals ondernemers, inwoners en horeca.

Het evenementenloket fungeert als frontoffice voor alle eerste vragen en aanvragen omtrent het organiseren van evenementen. Het dient als schakel tussen evenementenorganisatoren en relevante afdelingen binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente: vergunnen, verkeer en veiligheid, maar ook cultuur, duurzaamheid en citymarketing. Het evenementenloket geeft input op subsidie- en vergunningaanvragen, maar de uiteindelijke toetsing van vergunnings- en subsidieaanvragen wordt ambtelijk uitgevoerd door de gemeente. Bij onvolledigheden in een aanvraag wordt dit teruggekoppeld aan de aanvrager en het evenementenloket.

KENNISDELING

De gemeente Enschede wil binnen het Enschedese evenementenlandschap investeren in onderlinge kennisdeling. Hiervoor doet de gemeente een beroep op het evenementenloket. Zowel gesubsidieerde als commerciële evenementenorganisatoren worden uitgenodigd om deel te nemen aan inspiratiesessies, waar gezamenlijk naar uitkomsten en oplossingen gezocht wordt op het gebied van uiteenlopende thema's. Resultaten uit deze sessies worden teruggekoppeld aan het evenementenloket, waardoor kennis en expertise indirect ook bij kleinere en nieuwe organisatoren terecht komt.

LEGES

Vergunningaanvragen gaan binnen de gemeente Enschede gepaard met leges, die bedoeld zijn om de werkzaamheden van vergunningsverleners te bekostigen. Op dit moment bedragen de kosten meer dan opbrengsten uit de leges (kostendekkendheid ligt rond de 20%). De kosten voor het verlenen van evenementenvergunningen liggen tussen de €300.000,00 en €350.000,00 per jaar. De inkomsten uit leges bedragen gemiddeld €50.000,00 per jaar. Voor het verschil tussen de kosten en de opbrengsten zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld die tot 2024 toereikend zijn.

Om vanaf 2025 de kosten te kunnen dekken voert de gemeente Enschede in de periode 2023-2024 een onderzoek uit. Uit vooronderzoek is duidelijk geworden dat volledige kostendekkendheid geen realistisch uitgangspunt is. Het advies dat in de loop van 2024 uit het definitieve onderzoek wordt afgerond, wordt in de Zomernota van 2024 aan de Gemeenteraad voorgelegd voor een besluit.

VERMAKELIJKHEDENRETRIBUTIE

De gemeente Enschede onderzoekt de mogelijke invoering van een vermakelijkhedenretributie. Op basis van dit onderzoek wordt gekeken of een dergelijke retributie van meerwaarde is voor de gemeente. Zodra dit onderzoek is afgerond wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten.

TOEZICHT EN HANDHAVING

Toezicht en handhaving zijn noodzakelijk om de veiligheid van evenementen te waarborgen. Toezichthouders worden door de gemeente Enschede ingeschakeld om evenementen te bezoeken en in gesprek te gaan met organisatoren om erop toe te zien dat regels worden nageleefd.

De gemeente Enschede maakt onderscheid tussen 'C-evenementen', die gekenmerkt worden door een combinatie van risico's, schaalgrootte, complexe organisaties en logistiek, hoge bezoekersaantallen, maar tegelijkertijd een hoge beroepsmatige professionaliteit en ervaring hebben. 'B-evenementen' zijn van kleiner formaat, kennen minder hoge bezoekersaantallen, en worden regelmatig in belangrijke mate georganiseerd door vrijwilligers of minder ervaren organisatoren. 'A-evenementen' omvatten kleine vieringen, zoals een buurtfeest, die uitsluitend door vrijwilligers worden georganiseerd.

In de praktijk wordt vanuit de gemeente in het kader van toezicht en handhaving de focus gelegd op grote 'C-evenementen'. Redenen hiervoor zijn de complexiteit en schaal van dergelijke evenementen, die in het geval van calamiteiten de grootste impact hebben. In de praktijk blijkt echter dat 'B-evenementen' gepaard gaan met grotere risico's, ondanks het kleinere formaat. Dit komt voort uit de mindere mate van professionaliteit van organisatoren op het gebied van vergunningen en het afdekken van risico's.

De gemeente Enschede gaat in de toekomst toezicht op 'C-evenementen' die in het verleden op een verantwoorde manier georganiseerd zijn afschalen. Met de capaciteit onder toezichthouders die hierdoor vrijkomt wordt in het vervolg een grotere focus gelegd op het toezicht van 'B-evenementen'. Hiermee wordt vanaf 2024 gestart. Tussentijds wordt deze nieuwe werkwijze geëvalueerd, mede om inzichtelijk te maken wat dit betekent voor de ambtelijke capaciteit.

HOOFDSTUK 3 – KENMERKEND ENSCHEDE

In Enschede vinden jaarlijks honderden grote en kleine evenementen plaats, waarvan er enkele tientallen door de gemeente gesubsidieerd worden. Een aantal van die evenementen krijgt eveneens financiële steun vanuit de Rijksoverheid of de Provincie.

De subsidiebedragen die jaarlijks door evenementenorganisatoren in Enschede worden aangevraagd zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Om het Enschedese evenementenaanbod niet alleen toekomstbestendig te maken, maar organisatoren bovenal de kans te geven om in hun organisaties te investeren en de programmering van evenementen verder te ontwikkelen en te verduurzamen, wil de gemeente Enschede meer geld investeren in minder evenementen. Daarmee investeren we in de kwaliteit van het aanbod voor de inwoners van onze eigen stad en in de uitstraling van het Enschedese evenementenlandschap in binnen- en buitenland.³

FINANCIEEL KADER

Om te investeren in het Enschedese evenementenlandschap zijn in de Zomernota 2023 extra middelen gereserveerd, gebaseerd op de Nota van Uitgangspunten Evenementenbeleid. De middelen uit de Zomernota betreffen een bedrag van € 2.981.000,00.

Daarmee is voor de komende beleidsperiode van 2024 t/m 2027 het volgende budget beschikbaar voor de invulling van nieuw cultuur- en evenementenbeleid.

JAAR	CEC [* €1.000]	EVENEMENTEN
2024	€23.614	€3.092
2025	€23.761	€3.392
2026	€24.061	€3.692
2027	€24.342	€3.973
Totaal	€ 95.778	€14.149

Tabel 2: Budget invulling cultuur- en evenementenbeleid.

Hieronder is een opsomming gemaakt van de vaste apparaatskosten, beleidsbudget en de middelen die bestemd zijn voor Enschede Promotie. Deze kosten zullen worden voortgezet.

VASTE APPARAATSKOSTEN, BELEIDSBUDGET EN ENSCHEDE PROMOTIE

JAAR	2024	2025	2026	2027	2028
Kosten (*€1.000)	€2.041	€2.041	€2.041	€2.041	€2.041

³ Uit het onderzoeksrapport *Imago onderzoek steden 2023* van het Nederlands Bureau voor Toersime & Congressen blijkt duidelijk dat Enschede voor veel Nederlanders onbekend terrein is.

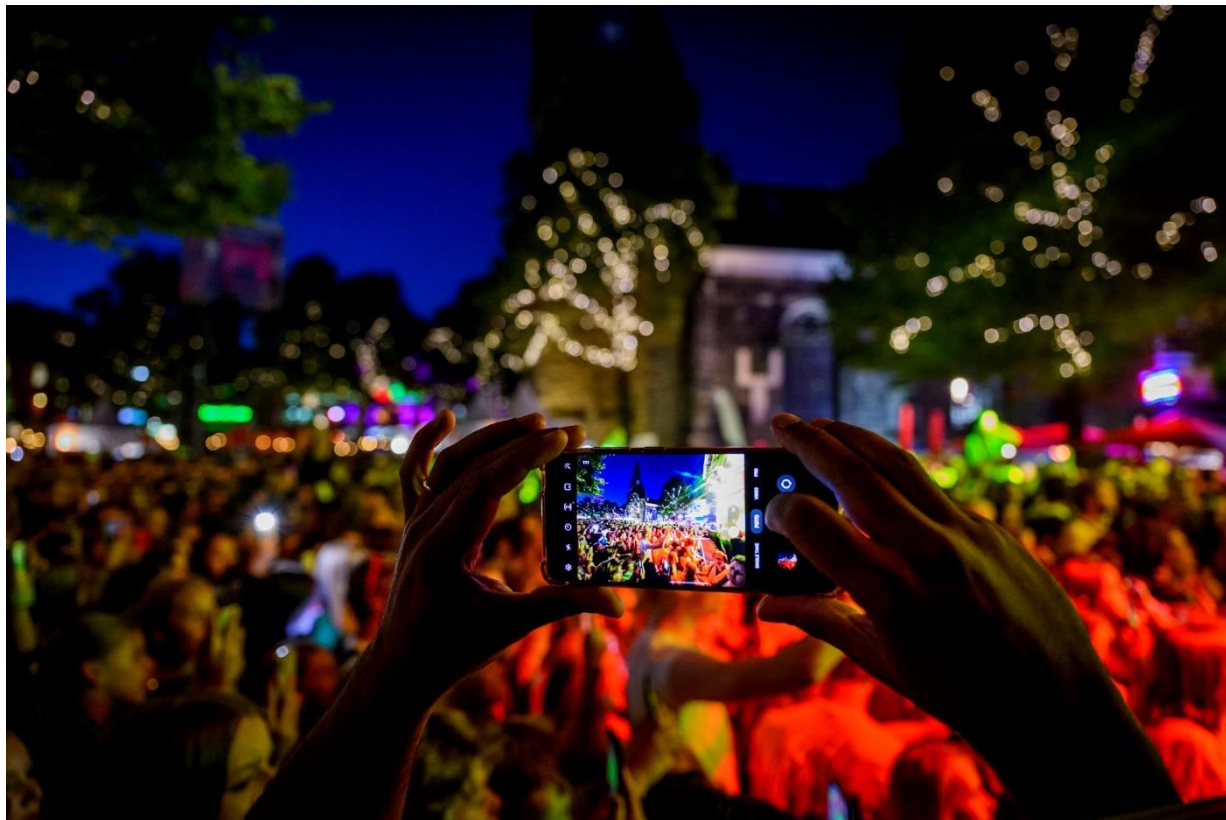
Daarnaast is er ruimte voor het subsidiëren van evenementen. Hieronder is een opsomming gemaakt van de evenementen, die deels uit bestaand beleid bestaan en deels uit nieuw beleid. Dit budget zal stapsgewijs groeien met circa €300.000,00 per jaar tot aan 2027 waarna het budget structureel wordt.

EVENEMENTENBUDGET

JAAR	2024	2025	2026	2027	2028
Budget (*€1.000)	€1.051	€1.351	€1.651	€1.932	€1.932

Voor 2024 blijven de vaste evenementensubsidies op de begroting staan en blijven de hoofdstukken 6 (Enschede Studentenstad) en 7 (Evenementen) van de subsidieverordening Culturele Activiteiten van kracht.

2024 is een overgangsjaar. Vanuit de Zomernota is er voor 2024 een extra bedrag van €300.000,00 beschikbaar gekomen. Dat zal als volgt worden ingezet. Vanuit het nieuwe evenementenbudget voegen we eenmalig €250.000,00 toe aan de subsidieverordening culturele activiteiten Hoofdstuk 7 Evenementen én eenmalig € 50.000,00 wordt gebruikt voor de transitie naar de nieuwe subsidieverordening. Met dit bedrag kan onderzoek gedaan worden naar potentiële beeldbepalende evenementen en is er een budget beschikbaar is voor de aangewezen organisatoren om hiervoor een meerjarenplan te schrijven.

Figuur 5 - Introductieconcert op de Oude Markt. Foto: Emiel Muijderman.

Vanaf 2025 geldt het nieuwe evenementenbeleid. Een groot aantal van de vaste evenementensubsidies wordt van de begroting gehaald en zij kunnen vanaf 2025 een aanvraag doen bij de nieuwe evenementensubsidieverordening. De enige evenementen die op de begroting blijven staan zijn feestdagen en herdenkingen.

De hoofdstukken 6 en 7 van de 'Culturele Activiteiten'-verordening worden overgeheveld naar de nieuwe subsidieverordening evenementen. Daarnaast worden uit de extra budgetten voor evenementen per jaar €100.000,00 gereserveerd voor inkoopevenementen en wordt €100.000,00 gereserveerd ter ondersteuning van de ontwikkeling van beeldbepalende evenementen.

NIEUW EVENEMENTENBELEID SPECIFICATIE [*€1.000]

JAAR	2025	2026	2027	2028
Feestdagen en herdenkingen	€19	€19	€19	€19
Inkoop evenementen	€67	€132	€100	€100
Ontwikkeling beeldbepalende evenementen	€100	€100	€100	€100
Subtotaal	€186	€251	€219	€219
<i>Nieuwe subsidieverordening Evenementen</i>				
Hoofdstuk 1 TIC-Talent				
– 3 Beeldbepalende evenementen	€375	€465	€576	€576
– (middel)grote evenementen	€200	€240	€300	€300
Hoofdstuk 2 Bruisende Binnenstad				
– Jaarprogramma	€275	€300	€345	€345
Hoofdstuk 3 Sport & Vitaliteit				
– 1 Beeldbepalend evenement	€125	€155	€192	€192
– (middel)grote evenementen	€100	€120	€150	€150
Hoofdstuk 4 Studenten en kleine evenementen				
– Studenten	€45	€60	€75	€75
– Kleine evenementen	€45	€60	€75	€75
Subtotaal	€1.165	€1.400	€1.713	€1.713
Totaal	€1.351	€1.651	€1.932	€1.932

Tabel 3: Specificatie nieuw evenementenbeleid.

BEELDBEPALENDE EVENEMENTEN

De gemeente Enschede wil de komende jaren investeren in de ontwikkeling van enkele beeldbepalende evenementen in de stad: Herkenbare evenementen die passen bij het imago van de stad, overal in Nederland direct met Enschede geassocieerd worden, en een (inter)nationale aantrekkingskracht hebben. Het gaat daarbij om reeds gevestigde evenementen, die al enige jaren in Enschede georganiseerd worden en de potentie hebben om een volgende stap te zetten. Om dergelijke evenementen de juiste randvoorwaarden te bieden om in onze stad tot bloei te komen, worden door de gemeente specifieke subsidies verstrekt binnen de programmalijnen 'TIC-Talent' en 'Sport en Vitaliteit'. Deze subsidies worden per aanvraag voor een periode van 4 jaar verstrekt en gaan gepaard met een ontwikkelingstraject en monitoring. Voor de beeldbepalende evenementen geldt dat deze in hun uitstraling en inhoud aansluiten bij het profiel van Enschede, zoals omschreven in de Citymarketingvisie uit 2020: een ondernemende, creatieve en bruisende stad.

Om beeldbepalende evenementen te ondersteunen en bovendien de mogelijkheid te geven om door te groeien, gaat de gemeente Enschede meerjarig investeren in een aantal evenementen met bijzondere potentie. Deze beeldbepalende evenementen sluiten met hun inhoud aan bij het Citymarketingprofiel dat in 2020 door de gemeente Enschede is vastgesteld, in het bijzonder ten aanzien van de thema's Technologie, Innovatie en Creativiteit. Aan de hand van dit profiel bouwen we de nationale profilering van Enschede verder uit in binnen- en buitenland. Beeldbepalende evenementen dragen niet alleen bij aan deze nationale uitstraling, maar hebben eveneens een maatschappelijke en economische impact, dragen bij aan doelen als het aantrekken en behoud van talent, het versterken van het Enschedese vestigingsklimaat, de bevordering van sociale cohesie en trots op onze stedelijke identiteit.

Voor evenementen binnen de programma's 'TIC-Talent' en 'Sport en Vitaliteit' geldt dat subsidieaanvragen getoetst worden aan de hand van een tenderprocedure, voor een subsidie van 4 jaar. Door meerjarige subsidies te verstrekken bieden we evenementenorganisatoren de mogelijkheid om investeringen te maken en continuïteit te waarborgen. Niet alleen wordt doorontwikkeling hierdoor vergemakkelijkt, ook maakt grotere financiële zekerheid het aanspreken van cofinanciering vanuit derde geldstromen eenvoudiger.

Een gedeelte van de evenementenbegroting wordt gereserveerd om evenementen die in aanmerking komen voor de status van 'beeldbepalend evenement' in hun doorontwikkeling te ondersteunen, faciliteren en te monitoren op economische en maatschappelijke impact. Een van de ambities die hiermee wordt nagestreefd is om in een vervolg aanspraak te kunnen maken op geldstromen van derden, in de vorm van Rijksoverheid subsidies, Provinciale subsidies en nationale fondsen. Na 2 jaar start de gemeente Enschede met een evaluatie van de nieuwe subsidieverordening, waarbij onder andere wordt gekeken naar de impact die de beeldbepalende evenementen gemaakt hebben. Op basis van die evaluatie wordt een beslissing genomen over de aard van daaropvolgende ondersteuning vanuit de gemeente en het eventueel aanpassen van de verordening voor de nieuwe subsidieperiode.

THEMATISCHE PROGRAMMA'S

Om met een financiële impuls sturing te geven aan het Enschedese evenementenlandschap wordt gewerkt met een nieuwe subsidieverordening. Daarin worden financiële middelen aangewend ten gunste van een aantal specifieke programma's:

- **TIC-Talent:** Er gaat aandacht uit naar evenementen die bedoeld zijn als lokaal 'Podium voor Talent'. Binnen dat specifieke programma is ruimte voor: 3 beeldbepalende Enschedese evenementen, die aansluiten bij de Enschedese citymarketing en actief worden ondersteund en gemonitord ten gunste van hun doorontwikkeling (zie volgende hoofdstuk); een aantal middelgrote evenementen; Voor al deze evenementen geldt dat de subsidie meerjarig (voor 4 jaar) wordt verleend.
- **Bruisende Binnenstad:** Dit programma staat in het teken van een vrij toegankelijk en jaarlijks terugkerend evenementenprogramma, ten gunste van een 'Bruisende Binnenstad'. Dit programma krijgt subsidie voor een periode van 4 jaar.
- **Sport en vitaliteit:** Het derde programma beslaat de Enschedese sportevenementen. Binnen dit programma is ruimte voor: 1 beeldbepalend sportevenement, dat actief wordt ondersteund en gemonitord ten gunste van de doorontwikkeling; en een aantal (middel)grote sportevenementen.
- **Kleine evenementen en studentenevenementen:** Het derde programma beslaat een halfjaarlijks subsidiemogelijkheid op volgorde van binnenkomst voor: kleine evenementen; en studentenevenementen.
- **Inkoopevenementen:** Ten slotte worden financiële middelen gereserveerd voor inkoopevenementen, waarbij voor commitment vanuit de gemeente getoetst wordt of deze evenementen aansluiten bij de gemeentelijke doelen zoals geformuleerd in het evenementenbeleid.

Beeldbepalende en (middel)grote evenementen worden getoetst aan de hand van een tenderprocedure en voorzien van meerjarige subsidiëring (4 jaar). Beeldbepalende evenementen worden gedurende deze 4 jaar gemonitord, waarbij gekeken wordt naar de economische en maatschappelijke impact van het evenement, de ontwikkelingen op het gebied van toegankelijkheid en duurzaamheid.

TIC-TALENT

Enschede is een Technische, Innovatieve en Creatieve (TIC) stad, vol talent. Evenementen zijn bij uitstek de plaats en gelegenheid voor lokale muzikanten, kunstenaars, technuten en atleten om hun prestaties aan de wereld tentoon te stellen. De gemeente Enschede biedt lokale evenementenorganisatoren en getalenteerde inwoners de mogelijkheid om in het kader van 'TIC-Talent' evenementen van eigen bodem te organiseren. Voor 3 van deze evenementen geldt dat zij worden ondersteund om zich door te ontwikkelen tot beeldbepalende evenementen die Enschede nationaal op de kaart zetten. Hiervoor wordt voor een periode van 4 jaar een bedrag gereserveerd. Daarnaast wordt voor een periode van 4 jaar een bedrag voor de organisatie van meerdere (middel)grote Enschedese evenementen beschikbaar gesteld. Voor beide types evenementen geldt dat subsidieaanvragen worden getoetst aan de hand van een tenderprocedure voor een vierjarige subsidie-toekenning. Beeldbepalende evenementen worden gedurende die 4 jaar gemonitord op maatschappelijke impact en eveneens op economische impact.

EEN BRUISENDE BINNENSTAD

Gecentreerd rondom de Oude Markt kent Enschede sinds jaar en dag een binnenstad waar voor inwoners en bezoekers van de stad altijd iets te doen of te beleven valt. Winkeliers, horeca en culturele instellingen bundelen al jarenlang de krachten om de straten tussen de Noorder- en Zuiderhagen op energieke wijze te verlevendigen, met doorgaans vrij toegankelijke evenementen, activiteiten en festivals. Met het nieuwe evenementenbeleid geeft de gemeente Enschede dit evenementenprogramma een extra impuls. Er wordt voor een periode van 4 jaar een bedrag gereserveerd voor een gevarieerd totaalprogramma, dat zich gedurende het hele jaar in de binnenstad afspeelt. Om deze middelen te besteden wordt aangesloten bij een nieuw initiatief van Enschedese Binnenstadpartners, waarbij in gezamenlijkheid vorm wordt gegeven aan een jaarprogramma. Een voorwaarde hierbij is dat: de georganiseerde evenementen voor alle inwoners en bezoekers van de stad gratis toegankelijk zijn; dat alle betrokken partijen in de binnenstad worden meegenomen in het bepalen van het programma; en dat het programma aansluit bij de gebiedsprofielen die worden opgesteld voor de binnenstad.

SPORT EN VITALITEIT

Enschede is van oudsher een echte sportstad. Al in 1885 rolt in Enschede de eerste voetbal over de grond en in 1947 wordt hier de eerste marathon van Nederland gehouden. Tot op de dag van vandaag trekken Enschedese sportevenementen als de Enschede Marathon en Military Boekelo internationale atleten naar onze stad.

Onder de 4 beeldbepalende evenementen waarin de gemeente Enschede in het bijzonder gaat investeren, valt 1 sportevenement. De keuze om 1 beeldbepalend sportevenement te financieren, wordt gemaakt op basis van het feit dat sportevenementen momenteel 1 op de 8 aanvragen voor een evenementensubsidie beslaan. Ook voor dit beeldbepalende evenement geldt dat subsidieaanvragen getoetst worden aan de hand van een tenderprocedure, voor een vierjarig subsidiebedrag. Net als beeldbepalende evenementen in het kader van 'TIC-Talent' geldt dat het evenement wordt ondersteund in de nationale doorontwikkeling en gemonitord wordt op maatschappelijke en economische impact. Bovendien wordt als vereiste gevraagd dat het evenement laat zien dat Enschede ook in de sport een stad is van Technologie, Innovatie en Creativiteit, door aan te sluiten bij het stedelijke profiel zoals omschreven in de Citymarketingvisie.

Naast het beeldbepalende sportevenement zijn subsidiemiddelen gereserveerd voor meerdere (middel)grote sportevenementen in Enschede. Voor deze evenementen geldt eveneens dat zij getoetst worden aan de hand van een tenderprocedure voor een vierjarige evenementensubsidie. In deze tenderprocedure wordt niet alleen getoetst op basis van de doelen uit het evenementenbeleid, maar eveneens getoetst op basis van de doestelling van het gemeentelijke sport- en vitaliteitbeleid.

STUDENTENEVENEMENTEN EN KLEINE EVENEMENTEN

In Enschede wonen, studeren en werken studenten van over heel de wereld. Vanuit deze grote groep jonge mensen komt regelmatig het initiatief om evenementen vóór en dóór studenten op te tuigen. Ook onder andere inwonersgroepen in de stad ontstaan geregeld ideeën voor de organisatie van kleinschalige evenementen, soms met oog op een bijzondere doelgroep. Voor de organisatie van kleinere evenementen en studenten-evenementen, en met het oog op het kunnen experimenteren met nieuwe ideeën en initiatieven, stelt de

gemeente Enschede per subsidiehoofdstuk een bedrag beschikbaar. Voor deze initiatieven geldt dat er jaarlijks 2 keer een moment is waarop aanvragen kunnen worden ingediend. Voor studentenevenementen geldt dat een maximaal subsidiebedrag kan worden aangevraagd ter hoogte van €5.000,00. Voor kleine evenementen kan tot €10.000,00 worden aangevraagd. Aanvragen die volledig worden bevonden, worden op volgorde van binnenkomst gehonoreerd. Deze subsidiebedragen zijn bedoeld voor de organisatie van 1 editie van het evenement.

RIJKS- EN PROVINCIAAL GESUBSIDIEERDE EVENEMENTEN

Enschede kent meerdere evenementen die meerjarig vanuit andere overheden worden gesubsidieerd, in de vorm van het Rijk (Basisinfrastructuur (BIS)) of de Provincie (Meerjarige subsidie beeldbepalende evenementen). Om op deze subsidiestromen aanspraak te kunnen maken is cofinanciering vanuit de gemeentelijke overheid vereist.

Evenementen die momenteel meerjarig vanuit het Rijk worden gesubsidieerd zijn:

- GGOBOT Festival, georganiseerd door PLANETART;
- Booster Festival, georganiseerd door Stichting Booster;
- Makerfestival, georganiseerd door Tetem.

Evenementen die momenteel meerjarig vanuit de Provincie worden gesubsidieerd zijn:

- Enschede Marathon, georganiseerd door Stichting Marathon Enschede;
- Military Boekelo, georganiseerd door CCI Boekelo;

Voor evenementen die vanuit de rijksoverheid, provinciale overheid of door het Rijk gesubsidieerde fondsen een meerjarige subsidie ontvangen, bestaat het uitgangspunt om deze evenementen vanuit de gemeente te cofinanciering.

Figuur 6 - KidsRun, Enschede Marathon. Foto: Emiel Muijderman.

INKOOPEVENEMENTEN

Inkoopevenementen zijn grote (inter)nationale evenementen die door organisaties van buiten de stad worden ontwikkeld, maar tijdelijk in Enschede worden uitgenodigd om een specifiek evenement neer te zetten. Deze evenementen kennen doorgaans grote bekendheid in heel het land en zorgen voor veel publiciteit, bezoekers en economische spin-offs. Voorbeelden van grote inkoopevenementen die in het verleden in Enschede zijn gehouden zijn 3FM Serious Request 2012, The Passion 2015, de finaledwedstrijd van het Europees kampioenschap voetbal vrouwen 2017 en de UEFA Nationals League Finals in 2023.

Het aantrekken van een inkoopevenement doet een groot beroep op de gemeente, zowel financieel als op het gebied van personeel. Het opstellen van *bidbooks*, het uitwerken van veiligheidsrisico's en optuigen van samenwerkingsverbanden gaat gepaard met een capaciteitsvraagstuk vanuit de ambtelijke organisatie en partners in de stad. Om snel te kunnen schakelen wanneer besloten wordt een inkoopevenement in Enschede plaats te doen vinden, wordt jaarlijks een bedrag gereserveerd. Dit bedrag is bedoeld voor de eerste kosten die worden gemaakt op het moment dat er een aanvraag wordt gedaan voor een inkoopevenement. Dit heeft betrekking tot het beschikbaar stellen van ambtelijke capaciteit, doorberekeningen en organisatiekosten voor de voorbereiding. Als besloten wordt om in te zetten op de aanmelding van het inkoopevenement, wordt bepaald hoeveel budget hiervoor nodig is. Deze vraag wordt vervolgens aan de gemeenteraad voorgelegd.

Wat betreft de inhoud van het desbetreffende inkoopevenement stelt de gemeente Enschede richtlijnen en voorwaarden op, waaraan het evenement moet voldoen. Het evenement dient passend te zijn binnen het gestelde evenementenbeleid, draagvlak te bezitten onder de inwoners van de stad (in de vorm van een adviescommissie) en zowel maatschappelijke als economische impact hebben.

FEESTDAGEN EN HERDENKINGEN

Naast het typisch Enschedese evenementenaanbod wordt in Enschede jaarlijks uiting gegeven aan een aantal feestdagen en herdenkingen. Deze vieringen en herdenkingen betreffen momenteel:

- Carnaval, georganiseerd door de Enschedese Carnavalsraad;
- Sinterklaasfeest, georganiseerd door het Sint Nicolaas Comité;
- Nationale Dodenherdenking, georganiseerd door het 4 en 5 mei Comité Enschede;
- Bevrijdingsdag, georganiseerd door het 4 en 5 mei Comité Enschede;
- Nationale herdenking 15 augustus 1945, georganiseerd door Stichting Herdenking Gevallen in Zuid Oost Azië 1941-1949;
- Koningsdag, georganiseerd door VKL-Lonneker, Oranjecomité Boekelo en de Oranjevereniging.

De gemeente vindt het belangrijk dat deze vieringen en herdenkingen ieder jaar kunnen worden georganiseerd en reserveert voor de organiserende partijen specifieke subsidiemiddelen op de gemeentebegroting. De organisaties die in Enschede verantwoordelijk zijn voor de organisatie van deze vieringen en herdenkingen kunnen voor deze subsidies een aanvraag doen, die getoetst wordt aan de hand van de Algemene Subsidie Verordening (ASV).

Teksten Team Cultuur, Evenementen en
Citymarketing

Afbeelding voorblad Emiel Muijderman

Afbeelding achterblad Tjeerd Derkink

Datum 28 september 2023

ENSCHDE